

Postanowienie z dnia 26 marca 2007 r.

I UZ 51/06

W otwartym terminie strona może wnieść skargę kasacyjną, choćby jej skarga wniesiona uprzednio została odrzucona na podstawie art. 130² § 3 k.p.c.

Przewodniczący SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec, Sędziowie SN:
Józef Iwulski (sprawozdawca), Jerzy Kwaśniewski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 26 marca 2007 r. sprawy z odwołania Dariusza M. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w S. o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, na skutek zażalenia ubezpieczonego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 października 2006 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie.

U z a s a d n i e n i e

Postanowieniem z dnia 4 października 2006 r. Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach w sprawie Dariusza M. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w S. o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy odrzucił skargę kasacyjną ubezpieczonego od wyroku tego Sądu z dnia 9 marca 2006 r. [...]. Ubezpieczony w dniu 6 lipca 2006 r. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, jednakże nie uiścił od niej należnej opłaty sądowej. W związku z tym Sąd drugiej instancji postanowieniem z dnia 18 lipca 2006 r. odrzucił skargę na podstawie art. 130² § 3 k.p.c., bez wzywania skarżącego do usunięcia tego braku. W dniu 27 lipca 2006 r. ubezpieczony ponownie wniósł skargę kasacyjną, tym razem uiszczając od niej należną opłatę sądową, a w uzasadnieniu zaznaczył, że nadal pozostaje dla niego otwarty termin do zaskarżenia wyroku Sądu drugiej instancji wydanego w dniu 9 marca 2006 r.

W uzasadnieniu postanowienia z dnia 4 października 2006 r. Sąd Apelacyjny, powołując się na pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z 14 grudnia

1999 r., II CZ 139/99 (OSP 2001 nr 2, poz. 25 z glosą W. Broniewicza; Monitor Prawniczy 2001 nr 18, s. 939 z glosą A. Zielińskiego), stwierdził, że w postępowaniu kasacyjnym ocenie co do dopuszczalności może podlegać jedynie pierwsza skarga kasacyjna wniesiona w danej sprawie. Zdaniem Sądu drugiej instancji, nie jest więc dopuszczalne i skuteczne wniesienie kolejnych skarg kasacyjnych dotyczących tego samego orzeczenia. Nie ma bowiem podstaw prawnych do tego, by skarga kasacyjna została odrzucona, a następnie mogła być przedstawiona ponownie do rozpoznania, czego nie zmienia złożenie jej w otwartym terminie.

Postanowienie to ubezpieczony zaskarżył zażaleniem, w którym zarzucił błędną wykładnię art. 130² § 3 w związku z art. 398⁴ oraz art. 398⁵ § 1 i art. 398⁶ § 2 k.p.c., przez przyjęcie, że uzupełnienie opłaty w otwartym terminie do wniesienia skargi kasacyjnej, po uprzednim jej odrzuceniu, stanowi wniesienie nowej, niedopuszczalnej skargi kasacyjnej. W ocenie skarżącego, odrzucenie skargi kasacyjnej z powodu braku uiszczenia należnej opłaty sądowej nie może zostać potraktowane na równi z istotnymi brakami formalnymi skargi, stanowiącymi jej wady konstrukcyjne. W opinii skarżącego, „powtórnie” wniesiona skarga to ta sama skarga, którą złożono uprzednio, a tylko uzupełniona o brakującą opłatę. Odrzucenie nieopłaconej skargi na podstawie art. 130² § 3 k.p.c. nie wywołuje takich samych skutków, jak odrzucenie skargi wskutek stwierdzenia jej istotnych braków przewidzianych w art. 398⁴ § 1 k.p.c. Zdaniem skarżącego, interpretacja postanowienia Sądu Najwyższego z 14 grudnia 1999 r., II CZ 139/99, prowadzi do innych wniosków niż wysunięte przez Sąd drugiej instancji, skoro Sąd Najwyższy dopuścił możliwość wniesienia nawet zupełnie innej, „rzeczywiście” nowej skargi kasacyjnej w otwartym terminie ustawowym. Oznacza to, że tym bardziej nie może budzić wątpliwości dopuszczalność uzupełnienia skargi o brakującą opłatę, względnie ponowne wniesienie tej samej skargi, uzupełnionej opłatą. Ponadto, odrzucenie skargi kasacyjnej z powodu jej nieopłacenia należy traktować z punktu widzenia skutków procesowych analogicznie, jak zwrot pisma procesowego, którego ponowne wniesienie w terminie po uzupełnieniu braków formalnych, stosownie do art. 130 § 3 k.p.c., wywołuje skutki od chwili wniesienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W postanowieniu z 14 grudnia 1999 r., II CZ 139/99, Sąd Najwyższy rzeczywiście stwierdził, że nie jest dopuszczalne wniesienie w imieniu strony drugiej kasacji,

jeżeli została już wniesiona kasacja przez samą stronę. Jednakże postanowienie to zapadło w innym stanie niż w rozpoznawanej sprawie, gdyż „druga” kasacja została złożona po upływie obowiązującego ówczasie jednomiesięcznego terminu. „Pierwsza” kasacja została natomiast wniesiona w terminie, ale bez zachowania przymusu adwokacko-radcowskiego. Zatem, uznanie za słuszne stanowiska, że złożenie powtórnego środka zaskarżenia do Sądu Najwyższego jest dopuszczalne, nie miałyby wpływu na rozstrzygnięcie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego konsekwentnie jest prezentowane stanowisko, że przed upływem terminu do złożenia kasacji (skargi kasacyjnej) dopuszczalne jest rozszerzenie jej podstaw (wyrok z 13 stycznia 1998 r., II CKN 517/97, OSNC 1998 nr 7-8, poz. 127, OSP 1999 nr 1 poz. 3 z glosą M. Kępińskiego), przedstawienie okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie (postanowienie z 29 sierpnia 2001 r., IV CZ 118/01, OSNC 2002 nr 2, poz. 29), uzupełnienie przez podpisanie (postanowienie z 8 października 1997 r., III CKN 193/97, niepublikowane). Jednocześnie Sąd Najwyższy wyraźnie akcentuje, że uzupełnienie istotnych wymagań kasacji (skargi kasacyjnej) jest niedopuszczalne i nieskuteczne, jeśli następuje po upływie terminu do jej złożenia (postanowienie z 5 lutego 1998 r., I PZ 74/97, OSNAPiUS 1999 nr 4, poz. 134; wyrok z 2 czerwca 1998 r., II UKN 94/98, OSNAPiUS 1999 nr 11, poz. 375; wyrok z 4 kwietnia 2000 r., V CKN 4/00, niepublikowany). Wynika to z uznania, że skarga kasacyjna rozumiana jako czynność procesowa polegająca na zaskarżeniu do Sądu Najwyższego orzeczenia sądu drugiej instancji, może być dokonana (z technicznego punktu widzenia) przez wniesienie kilku pism procesowych (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2001 r., I PKN 283/00, OSNAPiUS 2002 nr 23, poz. 567 i wskazane tam orzeczenia). Jeżeli pisma te zostały wniesione w otwartym terminie, to dopiero ich łączna analiza pozwala na ocenę, czy zostały spełnione wymagania stawiane skardze kasacyjnej jako czynności procesowej. Skoro strona jest uprawniona do wniesienia skargi kasacyjnej nawet w ostatnim dniu ustawowego terminu, to nie ma przeszkód, aby w tym samym czasie (z własnej inicjatywy) uzupełniła braki skargi wniesionej wcześniej (postanowienie Sądu Najwyższego z 29 sierpnia 2001 r., IV CZ 118/01, OSNC 2002 nr 2, poz. 29). Wykładni tej nie zmienia uwzględnienie, że (w otwartym terminie) doszło do odrzucenia „pierwszej” skargi kasacyjnej. W tym zakresie w orzecznictwie Sądu Najwyższego przedstawiany jest trafny pogląd, że odrzucenie skargi kasacyjnej, nie stoi na przeszkodzie ponownemu jej wniesieniu, jeżeli został zachowany termin dokonania tej czynności

(postanowienia z 21 grudnia 2005 r., I UZ 35/05, OSNP 2006 nr 23-24, poz. 373 oraz z 18 stycznia 2006 r., III CNP 22/06, OSNC 2006 nr 6, poz. 111). Możliwość wniesienia przez stronę tylko jednej skargi kasacyjnej od tego samego orzeczenia dotyczy tylko skargi wniesionej skutecznie, czyli dopuszczalnej. Jeśli więc skarga kasacyjna nie została wniesiona skutecznie i ze względu na braki (w tym brak należnej opłaty) została odrzucona, to nie ma przeszkód, aby w otwartym terminie strona wniosła ją ponownie.

Odnosząc te rozważania do rozpatrywanego zażalenia, należy stwierdzić, że ubezpieczony wniósł skargę kasacyjną w terminie dwumiesięcznym od dnia doręczenia wyroku Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem i w tym też terminie uiścił należną od niej opłatę podstawową. Z tych względów na podstawie art. 398¹⁶ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

=====